

melig "garderobe" i alle artiklerne. Dette afspejles i en stærk fornemmelse for luthersalmernes betydning i mindre kendte sammenhænge.

Lad mig nævne to eksempler: I en artikel om Borgå stift problematiseres spørgsmålet om, hvordan salmevalget foregår inden for en gudstjeneste. Karl-Johan Hansson peger på, hvordan udskiftningen af en præst i 1990'erne medførte en reel nedgang af luthersalmer i menigheden. Trods al tale om salmesangen som et udtryk for det almindelige præstedømme kan én eneste person forandre landkortet, ligegyldigt om forandringen er ønskværdig eller ej. Når en kirkemusiker deler ud af sit engagement for luthersalmer, skabes der en ny mulighed for dem i menighederne.

En anden artikel om lutherinspireret salmedigtning peger på de ukendte kvinder i 1600-tallets Island, som tog udgangspunkt i hændelser fra hverdagslivet. Her gives billeder af ængstelsen for den kommende forløsning og taksigelser over at have undsluppet en epidemi. Kvindernes salmer kom aldrig på tryk, men Margrét Eggertsdóttir understreger salmernes vigtige rolle i privatlivet. "Garderobens" usynlige vidnesbyrd giver på mange måder en dybere forståelse for hændelser og mønstre i luthersalmernes mere offentlige rum.

Projektet indbyder gennem sit rige liturgiske materiale og litteratur, over 1000 titler, til fortsat forskning (det samlede materiale er tilgængeligt på www.tpcloegumkloster.dk). Et af de spørgsmål, som bogen stiller i konklusionen, er: Hvad ville Luther i dag have skrevet salmer om? Projektet belyser den frihed og multifunktionalitet, som i flere henseender har gennemsyret den reformatoriske salmeskabelse i de nordiske lande. Hvordan kan denne arv forvandles i vor egen tid med tydelige tegn på en åndelig længsel, men med anselige sproglige forhindringer?

Kerstin Wimmer

Michael Bergunder

The South Indian Pentecostal Movement in the Twentieth Century. Studies in the History of Christian Missions Series. Grand Rapids: Eerdmans 2008. 380 s. \$ 25.

Michael Bergunder fra Heidelberg Universitet, har revideret og genudgivet sin tidligere bog *Südindische Pfingstbewegungen im 20. Jahrhundert* fra 1999 i Frykenbergs og Stanleys fine serie *Studies in the History of Christian Mission*. Dette er glædeligt, for der er tale om et ekstraordinært pionerstudie, som fortjener at blive læst af forskere både indenfor pentekostalisme, global kristendom og Østasien studier. I modsætning til så mange andre studier, der begrænser sig til skriftlige kilder, er denne bog i høj grad baseret på mundtlige kilder i form af interviews med over 150 præster og ledere i den Sydindiske pentekostale bevægelse.

Bogen er inddelt i fire hovedområder: efter den generelle, men fremragende og saglige introduktion om studiet af global pentekostalisme (en nyskrevet del i forhold til den tidligere tyske udgave), giver Bergunder læseren en

grundig historisk indføring i de forskellige sydindiske pentekostale kirker. Han fokuserer specielt på forholdet mellem præster og ledere i de forskellige kirker, og beskriver i detaljer de kriser, som har givet anledning til splittelser og dannelser af nye kirker. Tredje hoveddel fokuserer på tro og praksis i pentekostal kristendom, og er den vægtigste del af bogen. Bergunder placerer pentekostalismen i en hindu religiøs kontekst (snarere end i en kristen), og argumenterer på denne baggrund for, at grunden til den sydindiske pentekostalismes succes skal søges i, at den tilbyder en komplet funktionel ækvivalens til former for populær hinduisme, samtidigt med at pentekostalismen på et retorisk plan argumenterer stærkt imod den selv samme populære "hedenske hinduisme". De områder, som Bergunder særligt fremhæver, inkluderer identifikationen af åndelige kræfter som grunden til ulykke og sygdom, dæmonologi, helbredelse og eksorcisme. Bergunder argumenterer for, at det er mirakel-helbredelser og eksorcismer, der udgør pentekostalismens stærkeste tiltrækningskraft i Sydindien, fordi de repræsenterer kontaktpunkter til den bredere populære hinduisme. Gennem vidnesbyrd om helbredelser bekræfter kirkerne Guds magt i enkeltpersoners og menigheders liv, og adgangen til denne magt er meget attraktiv fra et hindu perspektiv. Den afsluttende og nyreviderede fjerde hoveddel, afrundes med en kort diskussion af, hvorvidt sydindisk pentekostalisme kan betegnes som en kontekstuel form for kristendom. Bergunder argumenterer for, at selv om sydindisk pentekostalisme selvfølgelig er selv-styrende, selv-udbredende og (delvist) selvfinansierende, så er det ikke den relative organisatoriske uafhængighed af vestlig pentekostalisme, som i sidste instans er nøglen til forståelsen af dens succes. Komplexiteten bliver tydelig, hvis vi fokuserer på det problematiske forhold mellem den faktiske kontekstuelle teologi, som pinsekirkerne udøver, og den eksplicite anti-kontekstuelle retorik blandt ledere og præster. Netop fordi der ikke er nogen refleksion over relationen mellem pentekostalismens succes og dens fulde funktionelle ækvivalens til populær hinduisme, er der ikke tale om nogen kontekstuel teologi i den teologiske betydning af termen, konkluderer Bergunder.

Bergunders grundlæggende argument finder jeg overbevisende: at forklaringen på den indiske pentekostalismes historiske succes skal findes på det fænomenologiske plan, hvor den udgør et fuldt alternativ til populær hinduisme, og hvor pentekostalismen udnytter de ressourcer, der findes i den historiske kristne tradition, men som stort set er glemt i moderne, liberale former for kristendom (profetisme, eksorcisme, healing). Samtidigt ville jeg have værdsat en dybere diskussion i det sidste og afsluttende kapitel. Bergunders bog er dog et velkomment og substantielt bidrag til en historisk og teologisk forståelse af sydindisk pentekostalisme, og det er næppe en overdrivelse at betegne den som et nybrud både med hensyn til metodologi og med hensyn til teoretiske perspektiver.

Jonas Adelin Jørgensen